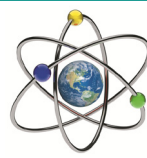




ISSN: 3060-4613



13.00.00	13.00.06	01.00.00
13.00.01	13.00.07	02.00.00
13.00.02	13.00.08	03.00.00
13.00.03	13.00.09	09.00.00
13.00.04	07.00.00	10.00.00
13.00.05	19.00.00	11.00.00

№6/2025

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogik, psixometodologik va tabiiy fanlarga
ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI



Elektron nashr. 1168 sahifa,
5-iyun, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijranovna – Nizomiy nomidagi O'zbekiston milliy pedagogika universiteti rektori

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik

Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik

Umarova H.O'. – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor

Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor

Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor

Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor

Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor

Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)

Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)

Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)

Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)

Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)

Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)

Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor

Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor

Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor

G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)

Somurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayeva F.O. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti

Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor

Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)

Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent

Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori

Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'icha falsafa doktori (PhD)

Panjijev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari

Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Rector of the Nizami National Pedagogical University of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Umarova H.O'. – Minister of Preschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F.O. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – doctor of philosophy (PhD) in psychology

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali Oliy attestatsiya komissiyasining 26-08-2024-yildagi №11-05-4381/01-Kengash tavsiyasiga ko’ra, pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning tadqiqot ishlari yuzasidan dissertatsiyalarining asosiy ilmiy natijalarini chop etish uchun tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro’yxatiga kiritilgan.

Asos: OAK Pedagogik texnologiyalar va psixologik tadqiqotlar bo’yicha ekspert kengashi tavsiyasi (29-10-2024-y.; №10); OAK Tartib-qoida komissiyasi qarori (30-10-2024-y., №10/24); OAK Rayosatining qarori (31-10-2024-y., №363/5).

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo’yicha
ro’yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Iqim o'zgarishi muammolari va "yashil ko'nikmalar"ning rivojlanishi.....	14
<i>Abdurashit Karimovich Avliyaqulov</i>	
TTJlardagi qizlarni qo'llab-quvvatlash, mavjud ijtimoiy-axloqiy muammolarni hal etish bo'yicha ilg'or xorijiy mamlakatlar tajribasini o'rganish.....	18
<i>Xasanboy U. Abdusamatov</i>	
Integrativ yondashuv bo'lajak o'qituvchilarda ijodiy va tahliliy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishning asosiy omili	26
<i>Jalilov Nodirjon Azamatovich</i>	
Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarning sibling munosabatlari diagnostikasi.....	30
<i>G'ayibova Nargiza Anorbayevna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifati va samaradorligini oshirishning muhim omillari	33
<i>Hakimova Gulmira To'xtatosheva</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda ijtimoiy-madaniy kompetentlikni muzey pedagogikasi vositasida rivojlantirishning pedagogik-psixologik jihatlari	37
<i>Marayimova Kibriyoxon Islomjon qizi</i>	
Iqtisodiy savodxonlikni oshirishda o'zbek tilining ta'siri	41
<i>Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna</i>	
Сторителлинг как инструмент формирования ценностных ориентаций старшеклассников	44
<i>Умрихина Виктория Игоревна</i>	
Формирование эстетических предпочтений учащихся музыкальных школ в условиях инклюзивного образования на основе стилевого подхода	52
<i>Ахунова Умида Ойбековна</i>	
Sun'iy intellektning ta'limga integratsiyasi: o'qitish va boshqaruvdagi o'rni.....	55
<i>Abduxamidova Muyassar Xalimjon qizi</i>	
Buxorodagi jadidchilik harakatining o'ziga xosligi va maktablardagi ta'lim tizimi.....	60
<i>Axrorov Ixtiyor Doniyorovich</i>	
Inklyuziv ta'lim sharoitida imkoniyati cheklangan bolalarning moslashuvida oila va maktabning roli.....	63
<i>Dadaboyev Jahongir Sherdil o'g'li</i>	
Влияние длительной госпитализации на образовательную траекторию ребенка: междисциплинарный подход	67
<i>Сайфутдинова Насиба Нурматовна</i>	
O'yinning bola faoliyati sifatidagi mohiyati va o'ziga xosligi.....	75
<i>Otasheva Lola Shoto'rayevna</i>	
Psixologik tadqiqotning umummetodologik va xususiy metodologik tamoyillari.....	78
<i>Xodjimatoва Nazira Toshmatovna, Mallayeva Gulshoda Maxmudjonovna</i>	
Rivojlanishida nuqsoni bor bo'lgan bolalarni ijtimoiy hayotga tayyorlashda inklyuziv ta'limning o'rni	81
<i>B. Xusniddinova</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida loyihaviy tadqiqotchilik ko'nikmalarini rivojlantirish	85
<i>Zulaykho Samatovna Ro'ziyeva</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki va yozma nutq ko'nikmalarini dars jarayonida rivojlantirish texnologiyasi	89
<i>Xudaybergenova Nawrizbiyke Qanat qizi</i>	
Sonlarni obrazlar bilan bog'lash orqali mantiqiy va ijodiy fikrlashni rivojlantirish metodikasi.....	92
<i>Kalekeeva Sarbinaz Turkmenbaevna</i>	
Methodology of Teaching English to Preschool Children	96
<i>Khurshida Tojimurodova</i>	
Malaka oshirish jarayonida yo'riqchilarning kasbiy kompetentligini takomillashtirishning ijtimoiy zaruriyati..	100
<i>Ch. B. Nalibayeva</i>	
O'qituvchilarning o'quvchilar bilan hamkorlik munosabatlari	103
<i>G'aniyeva Sayyora Saidmurod qizi</i>	
Falsafada haqiqatni izlash: empirizm va rasionallizmning o'rni.....	106
<i>Boymirzayeva Xurshida Sobirovna</i>	



Raqamli ta'lim muhitida boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun axborot bilan ishlashni o'rgatishning didaktik asoslari.....	110
<i>Ismoilov Ravshan Yakubjon o'g'li</i>	
An Evaluation of the Impact of The Theme-Based Approach on Young Learners' Speaking Development..	113
<i>Khamraeva Gulchekhra Ibrakhimovna</i>	
O'smirlar o'rtasida o'zaro hamkorlikni rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar.....	118
<i>Majidov Jasur Baxtiyarovich, Xolmatova Dilorom Vahobjon qizi</i>	
Informatika fanini o'qitishda mobil dasturiy vositalaridan foydalanish imkoniyatlari	123
<i>Jo'rayev Ilhom Isxoqovich</i>	
Muqimiy asarlari vositasida talabalarda kitobxonlik tizimini rivojlantirishda innovatsion texnologiyalardan samarali foydalanish	126
<i>Muxlisa Satriddinova Muhitdinova</i>	
Korpus lingvistikasida lingvostatistik tahlil metodi	132
<i>Nuriddinov Abrorbek Sayfiddin o'g'li</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarni ruhlantirish va o'ziga bo'lgan ishonchini oshirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish	136
<i>Umarova Feruzabonu Bobir qizi, Samandarova Dildora Javlon qizi</i>	
Tizimli-faoliyatli yondashuv asosida umumpedagogik akt kompetentlikni shakllantirish muammosining nazariy-metodologik jihatlari.....	139
<i>Saloxiddinova Umidaxon Mansurjon qizi</i>	
Nutqiy kamchiliklarni kamaytirishda o'yinlarning o'rni.....	143
<i>Jabborova Oltinoy</i>	
Matn bilan ishlash bosqichlari va ularning ingliz tilini o'rgatishdagi didaktik ahamiyati	146
<i>Soliyev Umidjon Yulchivoyevich</i>	
Ta'lim tizimini boshqarishda talabalar boshqaruvining qiyosiy tahlillari	150
<i>Uzaqov Nomozali Hamdamovich</i>	
Zamonaviy ta'lim muassasalarida pedagoglarning boshqaruv malakasini rivojlantirish yo'llari	153
<i>Z. M. Zarifova</i>	
Rossiya imperiyasining Surxon vohasi qishloq xo'jaligi va irrigatsiya tizimidagi siyosati tarixi	159
<i>Abdurashidov Anvar Abdurashidovich</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari katta guruh tarbiyalanuvchilarini badiiy adabiyot bilan tanishtirish texnologiyalari.....	164
<i>Axmadaliev Sidiqjon Yigitalievich</i>	
Ota-onalarning ta'lim sifatiga ta'siri.....	167
<i>Axmadqulova Ozodaxon Xamidullo qizi</i>	
Surxon voxasi toponimlarining tarixshunosligi.....	170
<i>Boboyeva Sitora Ro'zimaxmatovna</i>	
O'zbek etnopedagogikasi rivojlanishining nazariy asoslari.....	174
<i>Davlatova Shaxnozaxon Doniyor qizi</i>	
Sihatgohlarda davolanuvchilar salomatligini saqlashda jismoniy tarbiya vositalaridan samarali foydalanish texnologiyalari.....	178
<i>G'aniyev Suxrob Abduvali o'g'li, Ergashov Shoxrux Yusuf o'g'li</i>	
Ikkinchi jahon urushi davrida Surxon vohasi ayollarining maorif va madaniyat sohasiga qo'shgan munosib hissalar.....	183
<i>Hakimova Muyassar Rashidovna</i>	
Kitob mutolaasining pedagogik-psixologik asoslari	188
<i>Il'yasova Dilshoda Akmal qizi</i>	
O'zbekiston tarixini o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar, Turkistondagi siyosiy jarayonlar, Turkiston muxtoriyati.....	191
<i>Isaev Oybek Axmed o'g'li</i>	
Boshlang'ich ta'limda ona tili fanidan mustaqil ishlarni tashkil etishda matnlar ustida ishlash metodikasi....	195
<i>Iskandarova Maftuna Quvondiq qizi</i>	
Sinfdan tashqari tadbirlarda o'smir yoshdagi o'quvchilarning ijtimoiy tashabbuskorligini tarbiyalash metodi.....	199
<i>Latipova Nigoraxon Isakovna, Ibraimov Xolboy Ibragimovich</i>	
Tarixni o'rganishda yordamchi tarixiy fanlarning ahamiyati	202
<i>Maxmatkulova Nozikoy Choriyevna</i>	

MUNDARIJA	СОДЕРЖАНИЕ	CONTENTS
		Increasing the Efficiency of Economic Education Through Project-Based Educational Technologies 210 Nurmatova Maftuna Ilkxamovna
		Rassom O'rol Tansiqboyev asarlari vositasida maktabga tayyorlov guruhi bolalarini tabiat manzarasini chizishga o'rgatish..... 213 Po'latov Foziljon Usibjonovich
		Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida lingvistik kompetensiyasini rivojlantirishda raqamli ta'lim vositalarining o'rni..... 216 Qayumova Odinoxon Buvarayim qizi
		Milliy o'zlikni anglashni shakllantirishning pedagogik asoslari..... 219 Sa'dullayeva Sarvinoz Ubadullo qizi
		Neyrodinamik gimnastikalar yordamida o'quvchilarning matematik tafakkurini rivojlantirish..... 223 Sanobar Ibragimovna Kenjayeva
		Talabalarni ma'naviy tarbiyalash diagnostikasi va korrektsiyasi 228 Saotmuradova Zebo Yuldash qizi
		Musiqiy-nazariy fanlarni o'qitishda axborot kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llashning xususiyatlari 232 Shukurova Nilufar Gayratovna
		Maktabgacha ta'lim direktori shaxsiy kompetensiyasini rivojlantirish bo'yicha ilg'or xorijiy tajribalardan foydalanish..... 237 Ravshanova Nargiza Norboyevna, Suvonova Sohiba Eshquvvat qizi
		Surxon vohasining ijtimoiy hayotida sog'lomlashtirish oromgohlarining o'rni 241 Tilovov Qorjov Bekbayevich
		O'quvchilarning ma'naviy immunologik tarbiyasini shakllantirishning ilmiy asoslari..... 248 Toshmamatova Shoxsanam Muzaffar qizi
		Theoretical Foundations, Essence, Content and Forms of Economic Education for Students of Grades 5-6 of Secondary Schools 251 Turakhanov Oybek Davlatalieвич
		Tarbiyachining shaxsiy fazilatlar va pedagogik mahorati 257 Usarova Muborak Xabibulla qizi, Abduraxmanova Matluba Kamoliddin qizi
		Boshlang'ich ta'limda kommunikativ yondashuvga asoslangan o'qitish metodlarini takomillashtirish usullari..... 260 Xoliqova Matluba Mardon qizi
		Xorijiy tillarni o'qitishning zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish jarayonini takomillashtirishning shakl, metod va vositalari 263 Xudoyqulova Sevara Yorqul qizi
		Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ma'naviy tarbiyasida xalq pedagogikasi an'alaridan foydalanish 266 Yunusova Dildoraxon Xikmat qizi
		Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining tanqidiy fikrlashini rivojlantirish..... 270 Yusufaliyeva Gulnora Abdurahmonovna
		Способы и средства обучения ценности времени в младших классах (на уроках русского языка)..... 275 Ниязова Хилола Хаят кизи
		Психологические, лингвистические и педагогические компоненты в раннем обучении иностранным языкам в эпоху цифровизации образования 278 Турдикулова Эъзозхон Эркинжон кизи
		5–7-sinflar ingliz tili darsliklaridagi muloqot matnlarining tahlili..... 281 Abdumurodova Dilnoza Azimjon qizi
		Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining intellektual ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirishning mazmuni..... 284 Abduraxmonova Noila Nasim qizi
		Boshlang'ich ta'lim yo'nalishida tabiiy fanlar nazariyasi va metodikasi fani rivojlanish tarixi 289 Abduraxmonov Zaribjon Mansurovich, Umaraliyeva Baxtilaxon Raxmonali qizi, G'ofurova Zarnigorxon Shuxratovna
		Informatika darslarida o'quvchilarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashning nazariy asoslari 293 Ahmadova Kamola Ahmad qizi
		Methodology for Increasing the Efficiency of Training 10–12-Year-Old Tennis Players 297 Akhmedova N. I.
		Musiqqa ta'limi yo'nalishi talabalarida ingliz tili fani doirasida kasbiy-muloqotni rivojlantirish tamoyillari 301 Ashurova Zulayxo Erkinovna



Pedagogik oliy ta'limda "tasviriy faoliyatga o'rgatish metodikasi" modulini o'qitishning pedagogik va metodik xususiyatlari.....	306
Boliyeva Lola Shukurovna	
O'zbek tilida rang bildiruvchi leksik birliklarning tarixiy-etimologik tahlili.....	309
Rahmon Ernazarov	
Maktabgacha ta'limda kompyuter texnologiyalari orqali bolalarning intellektual rivojlanishini ta'minlash	313
G'ulomova Muxlisa Ulug'bek qizi	
Maktabgacha ta'lim muassasasida huquqiy tarbiyani amalga oshirish yo'llari.....	317
Karimova Umida Sharopovna	
Raqamli ta'lim muhitini shakllantirish asosi sifatida kichik maktab o'quvchilariga informatika va axborot texnologiyalarini o'qitishning o'quv-uslubiy ta'minoti.....	322
Mamajanov Raxmatilla Yakubjanovich, Aliyev Mahmud Muso o'g'li	
Использование личностно-ориентированных образовательных технологий в дошкольном образовании	327
Мирзатова Гулшода Худойбердиевна	
Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligini innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida rivojlantirish mohiyati.....	332
Najmiddinova Saodat Abduvohid qizi	
Ta'lim jarayonida mozaika texnologiyasi asosida bo'lajak o'qituvchilarning intellektual kompetentligini rivojlantirish.....	335
O'rinov Rustambek Yoqubjonovich	
Oilaviy munosabatlarga ijtimoiy-psixologik ta'sirlar va ularning ahamiyati	340
Otanazarova Muhayyo Uktamova	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari sharoitida bolalarning harakat faoliyatini maqsadli rivojlantirish texnologiyasi	344
Radjapova Gulbahor Mamatraimovna	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarda refleksiv ko'nikmalarini shakllantirish metodik muammo sifatida... ..	348
Raxmonova Iroda Samijonovna	
Voleybol sport seksiya mashg'ulotlarini tashkil etishda ishlab chiqilgan ilmiy-metodik dastur va anketa so'rovi natijalari tahlili	352
Sulaymonov Jahongir Solijonovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining adabiy va nutqiy kompetensiyalarni rivojlantirishda interfaol va kollaborativ metodlar qo'llanilishi	361
Temirova Iqbol Sadriddinovna	
Zamonaviy gumanitar bilimlarda "axborot kompetentligi" tushunchasining tarixiy-mantiqiy tahlili.....	365
Xoshimova Xulkaroy Xoshimjon qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning o'quv-bilish faolligini rivojlantirishda bolalar adabiyotidan foydalanish metodikasini takomillashtirish.....	369
Yuldoshova Mehriniso Ochilidievna	
Gumanitar fanlarda milliy folklardan foydalanishning ahamiyati.....	372
Abduxakimova Maxfuza Abduraxmonova	
Методика усовершенствования коммуникативной толерантности детей в процессе изучения русского языка и литературы в начальных классах.....	376
Тошматова Мукаррам Джумановна, Дадаева Фируза Акрамовна	
Психологические, лингвистические и педагогические компоненты в раннем обучении иностранным языкам в эпоху цифровизации образования	380
Турдикулова Эъзозхон Эркинжон кизи	
Формирование коммуникативных умений учащихся младших классов средствами филологических наук.....	383
Хожиева Малика Хусниддиновна	
The Formation of Syntactic Paradigmatics.....	388
Turdiyeva Nilufar Anvarovna	
Oliy ta'limda zoologiya fanini innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida o'qitish metodikasini takomillashtirish.....	391
Xonnazarova Mamlakat To'liqinovna	
O'zbek kurashchilarining kurash usullari va taktik harakatlarini o'zlashtirish darajalari.....	395
Qon'irbaev Dastan	

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida atrof olamga nisbatan mas'uliyatlikni takomillashtirish mexanizmi	399
<i>Abdulahkimova Fotima Turduqil qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar kreativ fikrlashini rivojlantirishning pedagogik-psixologik qonuniyatlari	403
<i>Abdusattorova Umida Abdusamat qizi</i>	
Raqamli dasturiy vositalari asosida organik kimyo fanini o'qitish jarayonini tashkil etish yo'nalishlari	406
<i>Ametova Guljamila Elbrusovna</i>	
Fanlararo aloqadorlik asosida tayanch kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari...	410
<i>Babayeva M. A.</i>	
Rahbarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirishni boshqarish chora-tadbirlari.....	413
<i>Bagmatov Davlatjon</i>	
Rivojlanayotgan davlatlarda ota-ona va farzand munosabatlari.....	418
<i>Bobojonova Nazira Merganboy qizi</i>	
Huquqiy fanlarni innovatsion o'qitish usullarining afzalliklari	422
<i>Dauletbaeva Jadiraxan Aliy qizi</i>	
Ona tili o'qituvchilarining nutqi bilan bog'liq muammolar va unga doir yechimlar	426
<i>G'. Do'stmurodov</i>	
Barqaror rivojlanish kontekstida maktabgacha ta'lim: bolalarda ekologik ongni shakllantirish.....	430
<i>Hoshimova Dilnoza Boymirzoyevna</i>	
Duduqlanishni bartaraf etishda kompleks yondashuv	433
<i>Ibroximova O'g''iloy Inomjon qizi</i>	
Transformatsiya-lashayotgan jamiyatda yoshlarning shaxsiy resurslari va psixologik barqarorligi	437
<i>Irisbayeva Qunduzxon</i>	
Talabalarda kasbiy kreativlik ko'nikmalarini shakllantirish samaradorligi va uning natijalari	440
<i>Ismanova Ma'mura Abdumo'minovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi serebral falajli bolalarda nutq va motorikani rivojlantirish	444
<i>Isodullayeva Iqboloy Sodiqjonovna</i>	
Talabalarining intellektual-kognitiv salohiyatini rivojlantirishda kredit-modul tizimining pedagogik jihatlari ..	447
<i>J. Otepbergenov</i>	
Yashil suvo'tlar (Chlorophyta) bo'limini o'qitish metodikasi	451
<i>M. N. Xayitova</i>	
Bo'lg'usi pedagoglarda empatik kompetensiyalarni rivojlantirish: zamonaviy yondashuvlar va amaliy strategiyalar	457
<i>Mambetkarimova Indira Polatbaevna</i>	
An Analysis of the Present-Day use of English Folklore in Education.....	460
<i>Maxsudaliyeva Ranokhon Bakhodir qizi</i>	
Yoshlarda kasbiy motivatsiyani shakllantirishning psixologik xususiyatlari	463
<i>Mirzaxmatova Sayyora Saydaxmatovna</i>	
Kasbiy kompetensiya tushunchasi va uning mohiyati	466
<i>Mirzayeva Faroxat Odiljonovna</i>	
Boshlang'ich sinfda matematika o'qitishni tashkil qilish shakllari	471
<i>Norquvatova Diyora Davron qizi</i>	
Zamonaviy ta'limda inklyuziv yondashuvlar: o'qituvchilarning kasbiy tayanchlarini takomillashtirish.....	475
<i>Olimova Nodirabegim Ibrohimjon qizi</i>	
Jadidlar ta'lim orqali jamiyatni o'zgartirishga intilganlari, ularning maqsadlari va erishilgan natijalar.....	479
<i>Omonov Asliddin Sunnatovich</i>	
O'zbek tilida rang bildiruvchi leksik birliklarning tarixiy-etimologik tahlili.....	481
<i>Rahmon Ernazarov</i>	
Boshlang'ich ta'lim – inson kamolotining ilk poydevori!.....	485
<i>Ravshanova Ra'no Raup qizi</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy kompetensiyasini shakllantirishda zamonaviy raqamli texnologiyalardan foydalanish	489
<i>Saidova Dilnoza Baxtiyor qizi</i>	
Mental arifmetika orqali bolalar intellektini rivojlantirishning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari	493
<i>Saydaliyeva Umidabonu Sharifjon qizi</i>	
Innovatsion ta'lim sharoitida boshlang'ich sinf ona tili darslarining samaradorligini oshirish muammosi	496
<i>Sharipova Sevara Erkin qizi</i>	
CEFR doirasida arab tilida yozma nutq kompetensiyasini baholash mezonlari va amaliy usullar	499
<i>Sindarova Malika Aziz qizi</i>	



VARK ta'lim modelining pedagogik oqibatlari	503
<i>Temirova Mushtariybonu</i>	
Kasbiy rivojlanish soatlarida boshlang'ich sinf o'qituvchilarining metodik tayyorgarligini rivojlantirish	507
<i>Temirova Rushana Ravshan qizi, Nishonova Durdona Olimjon qizi</i>	
Teaching on Empty: Burnout Challenges in Elt Classrooms	511
<i>Usmanova Nilufar Xasan qizi</i>	
Ona tili ta'limini tashkil etish jarayonining ilmiy-nazariy tendensiyalari	514
<i>Uzoqova Maftuna Abdirazzoqovna</i>	
Критическое мышление в контексте эмоционального интеллекта	518
<i>Нажмудинова Мадина Халимовна</i>	
Реформа образовательной системы для повышения качества и доступности образования, как одна из целей устойчивого развития	521
<i>Аскарова Ф. А.</i>	
Yengil atletika sport turida uzunlikka sakrovchilarni mashg'ulot jarayonida tezkor-kuch sifatlarini rivojlantirish uslubiyati	528
<i>Ro'zmetov Rasul Tangirberganovich</i>	
Nutq – ijtimoiy taraqqiyot omili sifatida: maktabgacha yoshdagi bolalarda shakllanish bosqichlari va yondashuvlar	532
<i>Sharipova Guzal Sodiqovna, Xabibullayeva Maftunaxon Vaxobjon qizi</i>	
Maktabga tayyorlov guruhi tarbiyalanuvchilarida multimedia vositalari orqali nutq madaniyatini shakllantirish modeli	535
<i>Abduvaliyeva Farida Salimjon qizi</i>	
Yoshlarni ijtimoiy-pedagogik hamkorlikda tarbiyalash tendensiyalari	539
<i>Abirova Umida Nazarovna</i>	
Tanqidiy fikrlash: tushunchasini tahliliy idrok etish	543
<i>Akabiroya Mexriniso Baxtiyorovna</i>	
Nutq nuqsoniga ega bolalar diqqat xususiyatlari	547
<i>Akbarova Ziyoda Qurbonjon qizi</i>	
Milliy tarbiya asoslari fanini o'qitishning amaliyotdagi holati	550
<i>Alisher Tursunov</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatiga ta'sir etuvchi asosiy omillar va ularni bartaraf etish yo'llari	554
<i>Beketov Nurseit Alijan o'g'li</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining atrof-muhitga ekologik munosabatini oshirishda ekskursiya mashg'ulotlarini o'tkazishda raqamli texnologiyalarning o'rni	558
<i>Bovanova Umida Abdurahobovna, Meliqulova Oybahor Farhod qizi</i>	
Neyropedagogika va zamonaviy ilmiy yondashuvlar	564
<i>Duschanova Nilufar Sabirbayevna</i>	
O'yin texnologiyasi asosida bolalarda muloqot madaniyatini rivojlantirish	567
<i>Eshmuratova Gauxar Maxsudovna</i>	
Maktabga tayyorlov guruhi bolalarida konstruksiyalashga oid ko'nikmalarni shakllantirish	570
<i>Eshonqulova Ma'suda Xabibovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rivojlantirish markazlaridagi ta'limiy faoliyatlarni kuzatish va tahlil qilish metodikasi	573
<i>Fayziyeva Mabudaxon Muxammadjonovna</i>	
Duduqlanuvchi bolalar nutqini rivojlantirishda logopedik texnologiyalarning o'rni	576
<i>Mahkamova Umida Abdusattorovna</i>	
Kurash mashg'ulotlarining o'quvchilarni axloqiy tarbiyalashdagi roli: an'anaviy sportning pedagogik imkoniyatlari	579
<i>Muratov Muzaffar Shermamatovich</i>	
Autizm sindromli bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashda muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishda korreksion ishlar	582
<i>Nabiyev Ravshanjon Shavkatjon o'g'li</i>	
Sharq ma'rifatparvarlari va ularning gender tengligi haqidagi qarashlari	586
<i>Norimonova Gulmira Ulug'bek qizi</i>	
Sport vositasi orqali yoshlar o'rtasida ekstremizmning oldini olish yo'llari va mexanizmlari	589
<i>Nosirova Dilnoza Sobirovna</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Sportchilarning individual funksional xususiyatlariga asoslangan mashg'ulot yuklamalarini optimallashtirish yo'llari 593 Olimov Shahobiddin Maribboy o'g'li, Sulaymonova Maktuba Xusan qizi
	Kasbiy sifatlarini takomillashtirishda raqamli texnologiyalar foydalanish..... 597 Otanazarova Mohira Xamidbekovna
	Biologiya fanining ta'limdagi o'rni va o'qitishdagi muammolar..... 601 Pulatova Elnora Kadirovna
	Boshlang'ich sinf darsliklaridagi antroponimlarning funksional, leksik, semantik, morfologik tadqiqi..... 606 Qarshiyeva Gulbahor Shamil qizi
	Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarda refleksiv ko'nikmalarni shakllantirish metodik muammo sifatida . 609 Raxmonova Iroda Samijonovna
	Professional Standards for Pre-Service Teachers..... 613 Sardor Rakhmanov
	Ta'limni raqamlashtirish sharoitida bo'lajak texnologiya o'qituvchilarini kasbiy faoliyatga tayyorlashning pedagogik imkoniyatlari 619 Sayidova Muxtaram Xamidullayevna
	Ingliz tilini o'rgatishda multimodal yondashuv asosida ta'limiy videolardan foydalanish strategiyasi 623 Solijonova Mohlaroyim Abdumalik qizi
	Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini matn ustida ishlash ko'nikmalarini shakllantirishda interfaol metodlardan foydalanish..... 628 Sotiboldiyeva Shoxista Jaloliddin qizi, Shodmonqulova Sevara Rahmonqul qizi
	O'quv-tarbiyaviy vaziyatlarni loyihalashtirish asoslarida talabning tarbiyaviy jihatlarini takomillashtirish .. 632 Temirov Ma'ruf Shuhrat o'g'li
	Tikuv buyumlarini konstruksiyalash va modellashtirishning avtomatlashtirilgan tizimlari fani orqali talabalarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishning didaktik imkoniyatlari..... 638 Umarova Fotima Abduraximovna
	Bo'lajak o'qituvchilarda xalq pedagogikasi vositasida milliy xarakter xususiyatlarini shakllantirish omillari..... 641 Usmonova Muattar Bahadirjonovna, Hasanboyeva Kamola Dilmurod qizi
	Raqamli ta'lim texnologiyalarning bugungi kunda ta'lim sohasidagi qo'llanilishi 647 Xamroyeva Madina Dadajonovna, Umarov Husan Lazizi o'g'li
	Qurilish materiallari sanoatida innovatsion klasterlarni boshqarishni takomillashtirish..... 650 Xaydarova E'zoza Shukurullayevna, Li Zin Bo
	Geografiya ta'lim yo'nalishi talabalarini o'qitish metodikasi va kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishga oid tadqiqot ishlarining tahlili..... 655 Xodjaniazova Shoxsanam Ergash qizi
	O'tkir Hoshimovning "Tushda kechgan umurlar" romanida inson va uning ruhiyati 660 Xolmatova Ro'zixon Akmaljon qizi
	Talabalarda liderlikni shakllantiruvchi ijtimoiy-pedagogik omillar 663 Xoshimova Muazzamxon Zaynalobidinovna
	Creative Games and Project-Based Learning in Physics Lessons 666 Yorqinbek Abduraimjanovich Mamatokhunov
	Теоретические основы и практическое применение компетентного подхода в обучении физике 670 Абдулхаким Хакимов
	Роль инклюзивной игровой деятельности в социальной адаптации детей с инвалидностью дошкольного возраста 673 Плиева Руслана Владимировна
	"Beruniy asri" yoxud Beruniyning xarizmatik qobiliyati va uning boqiy ilmiy merosi 676 Saifnazarov Ismoil, Sultonov Tursinboy
	Значение наблюдения и педагогической диагностики в инклюзивном образовании..... 682 Тургунова Нилуфар Абдусаломовна
	Maktabgacha yoshdagi bolalarning ekologik dunyoqarashini shakllantirish texnologiyalari 685 Xaydarova Shaxlo Narzullayevna, Azimova Gulmira Xayrullayevna
	Диалог культур в рассказе "Келинка" галины ширяевой: гендерная и этнокультурная перспектива.. 689 Чернова Татьяна Алексеевна
	Ijtimoiy va gumanitar fanlarning pedagogik ahamiyati: Xo'ja Vali avlodlari misolida 692 Umurov Sharif Rajabovich



Raqamli ta'lim sharoitida talabalar mustaqil tayyorgarligini rivojlantirishning ilmiy-metodik asoslari: didaktik yondashuvlar va ilg'or ilmiy modellarning tahlili.....	695
Umarova Zaxro Abduraxim qizi	
Boshlang'ich sinflarda tabiiy fanlarni o'qitishda innovatsion yondashuvga oid dolzarb masalalar	701
Sharofat Juraqulova Baxtiyorovna	
Bo'lajak ingliz tili mutaxassislarining sun'iy intellekt kompetensiyasi.....	704
Ibragimova Hilola Bahodirjon qizi	
Oliy ta'lim muassasalari talabalari orasida kurash sport turini keng rivojlantirish	709
Ochilov Elbek Olimovich	
Muhandislik grafikasi ta'limida talabalarning grafik ishlarni bajarish ko'nikmalarini rivojlantirish.....	712
Ashirboyev A. O., Muxamedjanova G. J.	
Futbol mashg'ulotlarida o'quvchilarda jamoaviy ruhni pedagogik usullar bilan rivojlantirish	715
Axmedjanov Shuhrat Boltayevich	
Boshlang'ich sinf ona tili ta'limida nutqiy va lingvistik kompetensiyalarini shakllantirish	718
Bamullayeva Shodiyona Nasrullo qizi	
Umumiy o'rta ta'lim o'quv dasturlarining sifat va samaradorligini oshirishning nazariy hamda ilmiy asoslari	721
Esanov Muzaffar Xoshimovich	
Bo'lajak tarbiyachilarni innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorlash texnologiyalari	726
Eshmuminova Dilshoda Iskandarovna	
Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarida pedagogik yondashuvlarning roli.....	730
Jumanova Iroda Shokirjon qizi	
Arab xattotlik san'atining rivojlanishi.....	733
Mamarajabov Mirqosim Ramazon o'g'li	
Educational Effectiveness of the Question-and-Answer Technique in Working With English Texts	737
Muradulloyeva Sevinch Soxibjon qizi	
Boshlang'ich sinf matematika va geometriya darsliklarida STEAM yondashuvi asosida o'qitishning imkoniyatlari.....	740
Nazarova Shahzoda	
Boshlang'ich ta'lim o'quv jarayoniga sun'iy intellektni tatbiq etishning metodik asoslari (sinfdan tashqari ishlar misolida).....	744
Nigmatullayeva Matluba Izatullo qizi	
Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarining o'quvchilarda ijtimoiy faollikni shakllantirishdagi pedagogik imkoniyatlari	748
Normaxmatov Ilhom Zayniddinovich	
Boshlang'ich ta'lim sifatini oshirishda sun'iy intellekt texnologiyalarining imkoniyatlari.....	751
Qurbonov Sanjar Rajabboyevich	
Sportchi salomatligini baholashda zamonaviy texnologiyalar.....	754
Samandarov A. X.	
Sport tashkilotlari uchun marketing, e-marketingning foydalari	758
Samatov Javlonbek Abdukayumovich	
Futbol o'yinlari orqali o'quvchilarda jismoniy tarbiya pedagogikasining ahamiyati	762
Sattarov Qarshiboy Norqulovich	
Kichik maktab yoshidagi bolalarda lingvistik kreativ intellektni shakllantirishning pedagogik shartlari	765
Shodiyev Rizamat Davronovich, Jabborova Maftuna Komil qizi	
Ota-onalar bilan samarali hamkorlikni tashkil etishda direktorning strategik yondashuvi.....	770
Tog'ayeva Shahnoza Shavkatovna	
Maktabgacha ta'lim muassasalarida musiqa tinglash	774
Xodjayeva Nilufar Latipovna	
Talabalarda kitobxonlik madaniyatini targ'ib qilish orqali sog'lom fikrlarni shakllantirish masalasi.....	778
Xudayberganova Nargisa Qurbonbayevna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining tafakkurini rivojlantirishda interfaol metodlarning ahamiyati	782
Xursanova Marjona Baxtiyor qizi	
Sun'iy intellekt – bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilari ta'limini modernizatsiya qilish vositasi sifatida	785
Yoqubaliyeva Dilafruz Payzidin qizi	
Tibbiy pedagogika: kasbiy ta'limda sog'lom turmush tarzi shakllantirishning psixopedagogik asoslari.....	788
Ziyatov Muhammad Namazovich	
Интерактивное обучение в развитии личности и критического мышления студентов	792
Рысова Галия Байбулатовна	

Значение искусственного интеллекта в области педагогики на основе мультимедийных приложений	795 Begaliyev Fayzali Umaraliyevich
Favqulodda vaziyatlarning oldini olishga qaratilgan tibbiy profilaktik ishlar	798 Mahmudov Otamurod Hoshimovich
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida haykaltaroshlik san'ati bilan korruptsiyaga qarshi boshqaruv mexanizmlarini shakllantirish	802 Toshpulatova Fotima Saydullayevna
Tinglab tushunish kompetensiyasini rivojlantirishda yuzaga keladigan qiyinchiliklar va ularni bartaraf etish usullari	805 Abdulvohidov Turg'unali Abduqaxxor o'g'li
Zamonaviy pedagogik jarayonlarda uzluksiz kasbiy rivojlanish va uning o'quvchilarning natijalariga ta'siri	808 Ahadova Mushtariybonu Akmal qizi
Tibbiyot ta'limida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari	811 Amonova Madina Furkatovna
Matematika fanini o'qitishda fanlararo integratsiya.....	814 Arabboyeva Zamiraxon Tadjibayevna
PISA 2025 tadqiqotlariga doir tajriba sinov ishlari (O'zbekiston misolida).....	817 Doniyorov Muxiddin Normamatovich
Maktabgacha ta'limning rivojlanish markazlarida ta'lim-tarbiya jarayonida o'yinlardan foydalanish va tahlil qilish.....	820 Eshmuratova Gauxar Maxsudovna
Ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etish	824 Matjanova Gulzada Annabayevna
Al-Xorazmiy asarlari vositasida talabalarda analitik fikrlashni rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	828 Qaxxorova Shaxnoza Abduvasit qizi
Xalq og'zaki ijodi vositasida boshlang'ich sinf o'quvchilarida mehnat tarbiyasini shakllantirish	832 Rahmonova Zamiraxon Yakubovna
Jonli tabiat burchagini tashkil etish metodikasi.....	835 Yaylovboyeva Maftuna Lochinbek qizi
Maktabga tayyorlov yoshidagi bolalarda raqamli intellekt (DQ) va divergent fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish.....	838 Yusupova Xabiba Iriskulovna, Nazarmatova Dilshoda Umarali qizi, Xusanova Dilraboixon Botiraliyevna
Integratsiyalashgan ta'lim jarayonida yaratiladigan metodikalar va loyiha ishlari.....	843 Ergasheva Mahbuba
Инновационные педагогические подходы в системе образования и их эффективность	846 Уринбаев Исроилжон Кадиржонович
Pedagogik faoliyatda kasbiy stress va uni keltirib chiqaruvchi omillar.....	851 Boymirzayeva Nafisaxon Baxodir qizi
Talabalarda milliy tarbiya va axloqiy immunitet tushunchalarini rivojlantirishning milliy-tarixiy kontekstual jihatlari	855 Rasulov Baxtiyor Maxmudjonovich, Abdullayeva Arofatxon Abduvaxobovna
TRIZ texnologiyasi – uchinchi renessans poydevori	860 Yusupova Gulshiraxon Zinatdinovna
Yoshlar mafkurasini shakllantirishda hozirgi zamon ijtimoiy tarmoq va raqamli platformalarning o'rni.....	865 Xonimov Sharofiddin Bahodirovich
O'zbek tilini o'qitishda raqamli ta'lim resurslarining o'rni va xususiyatlari.....	870 Ashurbayeva Rukiya Kaxxarovna
Xiva xonligining tashqi savdo aloqalari tarixidan	874 Abduraimova Charos Nodir qizi
Maktabgacha ta'lim tashkiloti direktorlarini boshqaruv madaniyatini shakllantirish omillari.....	878 Abduraxmonova Xurshida G'ofurovna
Gandbol sport turini umumiy o'rta ta'lim maktablarida rivojlantirish.....	881 Ahmadjonov Dilmurod Davronjon o'g'li, Abduraxmonov Saydillo Xakimovich
PIRLS xalqaro tadqiqotida matn, topshiriqlar va baholash mezonlari	884 Amonova Aziza Saydulloyevna



Tibbiyot ta'limida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari	888
<i>Amonova Madina Furkatovna</i>	
Morfonologiya va uni umumiy ta'lim tizimida o'qitish	891
<i>Asatullayeva Dilnavoz Jondullayevna</i>	
Biologiya darslarida lokal darajadagi texnologiyalardan foydalanish metodikasi	894
<i>Azimov Ibragimjon Toshpo'latovich, Mirzaboev Timur Bisenboy o'g'li, Toshpo'latova Nigina Ibrohimjon qizi</i>	
Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarining shakllari va umumiy tuzilishi	898
<i>B. R. Xudoyberdiyev</i>	
Cognitive Justification of Humor in Modern Linguistics	901
<i>Bektoshev Mubashirkhon Odilbek Ugli</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijodiy qobiliyatlarini innovatsion yondashuv asosida rivojlantirish	905
<i>Botirova Lobar Kamolovna</i>	
Toshkent viloyatida rekreasion faoliyat rivojlanishining asosiy muammolari	910
<i>Djurayeva Lobar Vaxitovna</i>	
Didactic Features of Using E-Portfolios in Continuing Professional Development of Teachers	915
<i>Erkaboyeva Saodathon</i>	
O'quvchilar xulqida yuzaga keladigan salbiy o'zgarishlarning korreksiyalashga xizmat qiladigan manbalar	918
<i>F. A. Choriyeva</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida chet tilida lug'at boyligini oshirishning samarali usullari	921
<i>G'ulomjonova Mubdi'ma G'ayratjon qizi</i>	
Kitobxon badiiy adabiyotni qanday anglaydi	924
<i>Hamdamova Dilshoda Rustamjon qizi</i>	
Zamonaviy ta'limda talabalarda ma'naviy qadriyatlarni rivojlantirishning pedagogik asoslari	928
<i>Ibragimova Dilnoza Rashid qizi</i>	
The Pedagogical Role of the Community in Promoting Abilities of Students	931
<i>Isabayeva Dilfuza Komiljonovna</i>	
Ta'lim sifatini oliy ta'lim tashkilotlarida yaxshilashda til bilishning o'rni	934
<i>Isaqulova Baxtigul Xo'jamovna</i>	
Madaniyatlararo muloqot kompetensiyasini rivojlantirishda ingliz tili darslarida interaktiv media vositalarining ta'siri	938
<i>Ismoilova Zarifa Abduqaxxorovna</i>	
O'quvchilarda tadqiqotchilik ko'nikmalarini rivojlantirishda xalqaro baholash dasturlaridan foydalanish metodikasi	942
<i>Jabborova Shahodat Ibrohim qizi</i>	
Boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarida deontologik qadriyatlar va professional etikani rivojlantirish	945
<i>Kalandarova Fazilat Toxirovna</i>	
Voleybolda maxsus chidamlilikni rivojlantirishning umumiy tushunchalari	948
<i>Karimova Gulhayo Botirjon qizi</i>	
The Portrait of the Image of Manfred in the Translation of J.G. Byron's Poem "Manfred"	953
<i>Kurbonov Parda Akhmedovich</i>	
Suv aralashmasi temperaturasini aniqlash	958
<i>Mamatova Go'zaloy Jo'ramirzayevna, Mashrabboyeva Mubina Bobomurod qizi, Abdurahmonova Gulasal Avazbek qizi</i>	
Yosh bokschilarning texnik-taktik harakatlarini takomillashtirish yo'llari	961
<i>Mamatqulov Xusanboy Baxtiyor o'g'li</i>	
Maktab direktorlarini qo'llab-quvvatlashda asosiy ustun amaliyotlar va O'zbekiston ta'lim tizimida ularni qo'llash imkoniyatlari	965
<i>Mamura Tadjibayeva</i>	
Adabiy ta'limda scamper metodining qo'llanilishi	969
<i>Marjona Toshpulatova</i>	
Maktabgacha ta'limda tayanch kompetensiyalarni shakllantirishda matematika va savod asoslarining didaktik yechimlari	974
<i>Mingboyeva Guldorxon Maxmudovna</i>	
Umumta'lim maktablarida inklyuziv ta'limni joriy etishning dolzarb muammolari va mavjud imkoniyatlari ..	977
<i>Mo'minova Qunduz Xolmamat qizi</i>	
"Jasper Jones" as New Life Given to The Novel "To Kill a Mockingbird"	982
<i>Nargiza Akhrorova</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Sun'iy intellekt asosida matematik masalalarni yechish algoritmlari 985 Oqnazarov To'liqin Jalilovich, Jo'rayev Mardon
	Matematika darslarida kombinatorika elementlari va mantiqiy masalalar yechishga o'rgatish metodikasi . 990 Panjiyeva Shahlo Zulfixor qizi
	Bo'lajak xorijiy til o'qituvchilari lisoniy-muloqot kompetentligini rivojlantirishga qo'yiladigan didaktik talablar..... 993 Raximova Charosxon Baxromjon qizi
	Kurash texnikasi va taktikasini bolalarga o'rgatish yo'llari..... 996 Raxmonov Dilmurod Nusratovich
	Pedagogical Technologies in Modern Education: Trends and Applications..... 999 Salimova Bakhora Khurbanovna
	Global ta'lim makonida milliy tarbiyani rivojlantirish istiqbollari..... 1003 Sanaqulov Sardor Istamqulovich
	Boshlang'ich sinf ona tili darslarida so'z turkumlari mavzusini o'rgatishda qiziqarli o'yinlardan foydalanish..... 1006 Shomurotova Sevinchoy San'at qizi
	Kredit-modul tizimida texnologik fanlar o'qituvchilarini tayyorlashda raqamli avtomatlashtirilgan o'quv modullari yaratish imkoniyatlari..... 1009 Turdikulova Sevara Abdumo'minovna
	Tyutorlik faoliyatining zamonaviy ta'lim tizimidagi ahamiyati va murabbiylik an'analarning uzviyligi 1012 Ubaydullayev Zuxriddin Botirovich
	O'zbekistonda til ta'limida innovatsiyalar: sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalar yondashuvi 1016 Umarova Iroda Shavkatjon qizi
	Pedagogical Situation of Developing Students' Critical Thinking 1020 Usmonova Oydin Sherali kizi
	Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida pedagogik texnikani rivojlantirishning didaktik omillari 1024 Xolmo'minova Bahora Abduljalolovna
	Bo'lajak chet tili o'qituvchilarining ijodiy kompetensiyasini rivojlantirishga qo'yiladigan didaktik tamoyillar . 1027 Xurshidjon Raximov Xursandjon o'g'li
	O'zbekistonda steam ta'lim tizimini tatbiq etishning nazariy aspektlari 1031 Yaxshiboyeva Sitora Toshpulat qizi
	Oliy ta'limda talabalar ijodiy salohiyatini shakllantirishda pedagogik innovatsiyalarning o'rni va imkoniyatlari 1034 Yuldashev Abdurauf Ro'zmatjonovich
	Talabalarda nutqiy faoliyatni rivojlantirishga doir olib borilayotgan ishlarning joriy holati 1037 Yusufova Gulhayo Nosirxon qizi
	Ingliz tili fanini o'qitishda (PBL) loyiha va muammoga asoslangan metodika: O'zbekiston tajribasi va xalqaro amaliyot 1040 Zarina Tasheva Djumayevna
	Актуальные проблемы изучения русского языка 1043 Абдуллаева Нигора Курбановна
	Применение цифровых средств обучения в курсе "Окружающий мир" для изучения народной экологии в начальной школе 1046 Бобаева Зиёдахон Махамаджон кизи
	Tasviriy san'at darslarini o'qitishga innovatsion yondashuv..... 1049 N. P. Kaipov
	Важность разработки стратегических программ развития страны..... 1052 Каримова Нуржахон Олим кизи
	Pedagog kadrlar kasbiy kompetentligi diagnostikasining kvalimetrik texnologiyalari 1056 Mirsoliyeva Muhabbatxon To'xtasinovna
	Анализ элективных курсов по информатике в зарубежных странах и их аналогов в системе образования Узбекистана 1060 Урынбаева Азада Бахадыровна
	Multimedia texnologiyalarining ta'lim tizimiga integratsiyasi..... 1064 Raximova Dilfuza Abduraxmonovna
	Talabalarining kiberpedagogik kompetensiyasini rivojlantirishning didaktik ta'minoti..... 1068 Bekchonova Shoira Bazarbayevna



Ta'limda IOT&AI texnologiyalari imkoniyatlari.....	1072
<i>Badalxodjayev To'liqinjon Ikramiddinovich</i>	
Maktabgacha ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazish metodlari.....	1076
<i>EshTURdiyev Abbos Erkin o'g'li</i>	
Yosh basketbolchilarni umumiy chidamliligini rivojlantirish bilan bog'liq muammo va yechimlar.....	1079
<i>Mamatov Pahlavon Urayimjon o'g'li</i>	
O'zbek oilalarida o'smir yigitlarni axloqiy tarbiyalashda etnopedagogika elementlaridan foydalanish	1082
<i>Nuradinov Furqatjon Rashidovich, Eshpo'latov Bekzod Muxiddin o'g'li</i>	
Muammoli ta'lim texnologiyalari asosida o'qituvchilarning kasbiy rivojlanishini takomillashtirish	1085
<i>Otamurodova Yaxshigul Farxodovna</i>	
Maktab ta'lim jarayonida o'quvchilarning tayanch kompetentlik darajasini baholash	1088
<i>Sabitova Kamola Furkatovna</i>	
So'z va san'at: adabiyot darslarida san'at namunalariidan foydalanish	1094
<i>Sharipov Elmurod Sa'dulla o'g'li</i>	
Bo'lajak logopedlarni korreksion jarayonlarini tizimli tahlil qilishning pedagogik imkoniyatlarini takomillashtirish (DENS-terapiya misolida).....	1098
<i>Toshturdiyeva Zoyira Dasmurod kizi</i>	
O'rta va uzoq masofalarga yugurish texnikasini o'rgatish usullari	1101
<i>To'xtanazarov Qahramon Abdurahobovich</i>	
Futbol o'yinida to'p olib yurish texnikasi va taktikasi asoslari	1105
<i>Tursunqulov Mansur Mahmud o'g'li</i>	
Sport mashg'ulotlari jarayonida sportchilarni milliy harakatli o'yinlar vositasida jismoniy qobiliyatini rivojlantirish texnologiyasi(qo'l to'pi sport turi misolida)	1109
<i>Xayitboyev Nabijon Sheraliyevich</i>	
Глобализация, современность, узбекский язык и национальная идентичность	1113
<i>Думахонова Шодихон Искандар кизи</i>	
Talabalarning kasbiy tayyorligida raqamli savodxonlikning ta'siri	1118
<i>Orunbayeva Uminiso Sharabidinovna</i>	
Методические рекомендации для учителей начальных классов по использованию ИКТ на уроках математики.....	1123
<i>Тухтаева Шахноза Маратовна</i>	
Ona tili ta'limi jarayonida nutqiy kompetensiyalar ustida ishlash	1127
<i>Umurova Ruxshona Isomiddin qizi</i>	
Ko'rish nuqsoniga ega bolalarning psixik rivojlanishida korreksiya va kompensatsiya	1130
<i>Ergasheva Fayoz Bahodir qizi</i>	
Индивидуальный подход в управлении интенсивностью и нормами нагрузки на этапе подготовки у бегунов на средние дистанции	1134
<i>Гофуров Омадбек Ғайратжон ўғли</i>	
Yosh bokschilarni musobaqa faoliyatining obektiv malumotlar	1138
<i>Qon'irbayev Dastan</i>	
O'quvchilar kognitiv faolligining rivojlanishiga ta'sir etuvchi o'ziga xos jihatlar	1142
<i>Panjiyev Maqsud</i>	
Methods and Techniques for Teaching English Literature	1146
<i>Abdramanova Dilbar Purxanatdin qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida o'tkaziladigan jismoniy tarbiya darslarining zamonaviy ta'lim texnologiyalari	1151
<i>Ikramov Amirbek Aminovich, Xudaybergenov Umidbek Yusufbayevich</i>	
Musiqqa o'qituvchilarining pedagogik mahorati	1154
<i>Rustamova Maxsuma Farxodbek qizi</i>	
Badiiy idrok va estetik tarbiyada didaktik o'yinlarning ahamiyati	1157
<i>Salimova Ganjina Salomovna</i>	
Психолого-педагогические условия эффективного использования интерактивных игровых методов	1159
<i>Хафизова Машхура Аминовна</i>	
Особенности использования метода проектов в процессе дошкольного образования.....	1163
<i>Эшпулатов Шакир Набиевич, Пардаева Гульчехра Сафаровна</i>	



SPORT MASHG'ULOTLARI JARAYONIDA SPORTCHILARNI MILLIY HARAKATLI O'YINLAR VOSITASIDA JISMONIY QOBILIYATINI RIVOJLANTIRISH TEXNOLOGIYASI(QO'L TO'PI SPORT TURI MISOLIDA)

Xayitboyev Nabijon Sheraliyevich

Qo'qon universiteti Andijon filiali

Pedagogika, psixologiya va filologiya kafedrasida katta o'qituvchisi

Annotatsiya: Milliy va harakatli o'yinlar bolalarning nafaqat jismoniy, balki aqliy, ruhiy va axloqiy rivojlanishiga ham katta ta'sir ko'rsatadi. Sport mashg'ulotlari jarayonida milliy o'yinlardan foydalanish sportchilarning jismoniy tayyorgarligini oshirish bilan birga, ularni milliy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalashga ham xizmat qiladi. Harakatli o'yinlarni tashkil etishda bolalarning yosh xususiyatlari, jismoniy imkoniyatlari va qiziqishlarini hisobga olish muhimdir. Mazkur maqolada qo'l to'pi sporti bilan shug'ullanuvchi sportchilarning jismoniy qobiliyatlarini milliy harakatli o'yinlar vositasida rivojlantirish metodlari yoritilgan.

Kalit so'zlar: qo'l to'pi sportchilari, milliy harakatli o'yinlar, malakali gandbolchilar, o'quv mashg'uloti, jismoniy tayyorgarlik, sport.

Abstract: National and active games significantly influence not only the physical but also the mental, spiritual, and moral development of children. The integration of national games into sports training enhances athletes' physical preparedness and fosters respect for national values. When organizing active games, it is essential to consider children's age-specific characteristics, physical abilities, and interests. This article explores the methods of developing handball players' physical abilities through national active games during the training process.

Key words: handball players, national active games, qualified handball athletes, training, physical preparation, sport.

Аннотация: Национальные и подвижные игры оказывают значительное влияние не только на физическое, но и на умственное, духовное и нравственное развитие детей. Использование национальных игр в процессе спортивной подготовки способствует не только физическому совершенствованию спортсменов, но и воспитанию уважения к национальным ценностям. При организации подвижных игр необходимо учитывать возрастные особенности, физические возможности и интересы детей. В данной статье рассмотрены методы развития физических способностей гандболистов посредством национальных подвижных игр в ходе тренировочного процесса.

Ключевые слова: гандболисты, национальные подвижные игры, квалифицированные гандболисты, тренировка, физическая подготовка, спорт.

KIRISH

Vatanimiz ravnaqi va xalqimiz farovonligini ta'minlashda muhim omillardan biri – har tomonlama sog'lom va barkamol avlodni shakllantirishdir. Bu esa jismoniy tarbiya va sportni keng rivojlantirish orqali amalga oshiriladi. Sport insonlarni xalq manfaati uchun kurasha oladigan, mustahkam irodali va fidoyi shaxs sifatida tarbiyalashda beqiyos ahamiyat kasb etadi.

Gandbol – keng tarqalgan ommaviy sport turlaridan biri bo'lib, u o'quvchi yoshlarning jismoniy rivojlanishi va salomatligini mustahkamlashda samarali vosita hisoblanadi. Mazkur o'yin nafaqat kattalar, balki o'smirlar orasida ham mashhurligi bilan ajralib turadi. Bu sport turi haqiqiy xalqchil o'yin sanaladi. Musobaqada har biri 12 nafar o'yinchidan iborat bo'lgan ikki jamoa ishtirok etadi. O'yin maydoni 40×20 metr o'lchamdagi to'rtburchak shaklida bo'ladi.

O'yinchilarning asosiy maqsadi – to'pni egallab, raqib darvozasiga kiritishdan iborat. Barcha harakatlar faqat qo'l bilan bajariladi. To'p uchun kurashda va qarshilik ko'rsatishda sport etikasi va qoidalarga qat'iy rioya qilinishi lozim. O'yin ishtirokchilarning yoshi va jinsiga qarab, 30 daqiqadan 60 daqiqagacha davom etadi. Bu jarayonda har bir o'yinchi o'zining shaxsiy jismoniy fazilatlarini namoyon etish imkoniga ega bo'ladi. Shu bilan birga, gandbol har bir o'yinchidan individual intilishlarini jamoaviy maqsadlarga bo'ysundirishni talab qiladi.

Gandbol (ing. handball) – bir qo'l bilan o'ynaladigan sport turi hisoblanadi. Sport tayyorgarligining zamonaviy bosqichida mashg'ulot hajmi va intensivligi hatto ayollar sportida ham yuqori ko'rsatkichlarga yetgan. Bu holat gandbol uchun ham xos bo'lib, jamoalarning musobaqa faoliyati ortib borayotganligi natijasida ularning funksional tayyorgarlik darajasi pasayishi mumkin.

Mashg'ulotlar dastlab umumiy jismoniy tayyorgarlikni rivojlantirishga qaratilgan mashqlar bilan boshlanadi. Ular qat'iy takrorlash soni asosida bajariladi. Masalan: 1–2 ta mashq yelka kamarini, 2 ta mashq tananing oldingi mushaklarini, 2 ta mashq oyoq mushaklarini rivojlantirishga, yana 2 ta mashq esa umumiy jismoniy faollikni oshirishga qaratiladi. Bundan tashqari, egiluvchanlik, chaqqonlik, harakat koordinatsiyasi kabi jihatlar ham shakllantiriladi ^[1, 2].

Bugungi kun sog'lom turmush tarzini shakllantirish zaruratini kun tartibiga olib chiqmoqda. Har bir fuqaro zararli odatlardan voz kechib, muntazam jismoniy mashg'ulot bilan shug'ullanishi, sog'lom ovqatlanish qoidalari amal qilishi muhimdir. Ayniqsa, tarkibida tuz, qand, yog' miqdori yuqori bo'lgan mahsulotlar – xamirli taomlar, shirinliklar, non mahsulotlari – me'yorida iste'mol qilinishi lozim. Sog'lom turmush tarzini kundalik hayotimizga joriy etish bugungi davrning dolzarb talablaridandir.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Jismoniy tayyorgarlikni shakllantirishda milliy harakatli o'yinlardan samarali foydalanish nafaqat sportchilar salohiyatini oshiradi, balki ularning ijtimoiy-psixologik moslashuviga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Ayniqsa, qo'l to'pi sport turi misolida bu jarayon murakkab va kompleks yondashuvni talab qiladi.

Ko'p yillik tajribaga asoslangan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, jismoniy sifatlarni rivojlantirishda harakatli o'yinlarning ahamiyati beqiyos. Masalan, V. I. Lyax koordinatsion qobiliyatlarni diagnostika qilish va rivojlantirish bo'yicha olib borgan ilmiy izlanishlarida murakkab harakatlar ketma-ketligi va o'yinlarda tezkor qaror qabul qilish qobiliyati sportchilarning umumiy tayyorgarligida hal qiluvchi omil ekanligini asoslab bergan. Muallif, ayniqsa, o'yinli faoliyatda shakllanadigan tezlik va harakatni boshqarish ko'nikmalarini maxsus mashg'ulotlarga integratsiyalash zarurligini ta'kidlaydi.

Milliy harakatli o'yinlarning pedagogik ahamiyati F. Xo'jayev, R. Abdurasulov va M. Xo'jayeva tomonidan yoritilgan. Ular estafetalar va o'yinlar orqali bolalar va o'smirlarda ijtimoiylashuv, emotsional barqarorlik va jamoaviylik hissi kuchayishini ta'kidlagan. Bu omillar sport jamoalari shakllanishida muhim rol o'ynaydi.

Gandbol sport turining o'quv-uslubiy asoslari Pavlov Sh. va Abdumalikov O. tomonidan keng yoritilgan bo'lib, ular jismoniy tayyorgarlikning komponentlari qatorida chaqqonlik, tezlik, kuch va chidamlilik sifatlarining har biri uchun alohida mashg'ulot tizimini ishlab chiqqan. Mualliflar, ayniqsa, maktab va oliy o'quv yurtlarida gandbolchilar tayyorlashda pedagogik yondashuvlar va zamonaviy texnologiyalarni integratsiyalash bo'yicha amaliy tavsiyalarni bergan.

Shuningdek, Arabboyev tomonidan tuzilgan metodik qo'llanmada o'quv mashg'ulotlarida harakatli o'yinlardan foydalanish orqali sportchilarda tezkorlik va muvofiqlashtirish qobiliyatini shakllantirish mexanizmlari bayon qilingan. U o'z tadqiqotlarida "doira" singari oddiy o'yinlarning murakkab texnik-taktik ko'nikmalarni rivojlantirishdagi samaradorligini ko'rsatib bergan.

Pavlov Sh. K. va Ismoilov R. I. tomonidan ishlab chiqilgan qo'llanmada esa qo'l to'pi bo'yicha hujum va himoya texnikasi, tezlik reaksiyasini rivojlantirish usullari, o'yin holatlarida psixologik barqarorlikni saqlash usullari aniq misollar orqali yoritilgan. Aynan ushbu texnikalar milliy harakatli o'yinlar bilan uyg'unlashtirilgan holatda sportchilarda murakkab o'yin harakatlarini avtomatlashtirishga xizmat qiladi.

Xulosa shuki, mazkur adabiyotlar sportchilarning jismoniy qobiliyatini rivojlantirishda harakatli o'yinlarning o'rni va samaradorligini asoslovchi muhim ilmiy-metodik manbalardir. Qo'l to'pi sporti bilan shug'ullanuvchi yoshlar uchun milliy o'yinlarni mashg'ulotlarga integratsiya qilish ularning sport salohiyatini oshirishda ishonchli pedagogik vosita sifatida namoyon bo'lmoqda.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

“Doira” milliy harakatli o'yini:

Mazkur o'yinda sportchilar doira shaklida saf tortib turishadi. Bitta sportchi doira bo'ylab aylanadi va istalgan bir ishtirokchini ushlab, yugurishda davom etadi. Ushlangan sportchi o'ng tomondan, aylangan sportchi esa



chap tomondan doira bo'ylab yugura boshlaydi. Qaysi biri birinchi bo'lib boshlang'ich nuqtaga yetib kelsa, o'sha sportchi joyni egallaydi. Boshqa sportchi esa o'yinni doirani aylanib davom ettiradi.

Mazkur milliy harakatli "Doira" o'yini 1 oy mobaynida har kuni talabalar tomonidan bo'sh vaqtlarida 10–15 daqiqadan muntazam o'ynaldi. Ushbu metodika doirasida 30 metrga oldingi startdan yugurish hamda "Doira" o'yini ko'rsatkichlari qayd etildi.

Milliy o'yinlar har bir xalq uchun o'ziga xos madaniy tajribani ifodalaydi. Ular millatning tarixi, qadriyatlari va madaniy o'zligini shakllantirishga xizmat qiladi. "Doira" o'yini orqali, xususan, qo'l to'pi sportchilarining tezkorlik qobiliyatini rivojlantirish maqsad qilingan. Mazkur o'yin tajribali gandbolchilar uchun texnik mahoratni shakllantirish vositasi hisoblanadi.

Tajriba davomida hakamlarning roli ham muhim ahamiyat kasb etdi. Jumladan, boshlang'ich to'p tashlash tez amalga oshirilishi uchun hakamlar barcha zarur sharoitlarni yaratishi lozim. Bu jarayonda hakamlarning o'yinga sun'iy aralashuvi oldini olish muhim sanaladi. Dastlabki to'p tashlash markaziy chiziq markazidan taxminan 1,5 metr masofada bajariladi. Garchi qoidalarda bu masofa aniq belgilangan bo'lsa-da, hakamlar santimetr gacha aniqlikni talab qilmasligi, balki o'yinning silliq davom etishini ta'minlashi tavsiya etiladi.

Ko'plab sport maydonlarining markazida reklama maqsadida turli grafik belgilar chizilgan bo'ladi. Bunday hollarda hakamlar va o'yinchilar to'p tashlanadigan nuqtani taxminan aniqlaydi. Bu esa o'yin jarayonini to'xtatmasdan davom ettirishga xizmat qiladi. Mazkur harakatlar tezkorlikni shakllantirishda alohida o'rin tutadi.

Jamoaning tezkor hujum tashkil etish usuli ham amaliyotda sinovdan o'tkazildi. Bu usul yakka holda yoki bir nechta hujumchilar ishtirokida amalga oshiriladi. Buning uchun o'yinchi to'pni epchillik bilan egallab olib, imkon qadar tezlikda raqib zonasidagi sherigiga uzatishi kerak. Hujumni yakunlovchi hujumchi yakka yoki jamoadoshlari yordamida zarba yo'llaydi.

Mazkur bosqichda tezkorlik, chaqqonlik, to'pni egallash va olib yurish texnikasi, shuningdek, o'yin holatlarini anglash qobiliyati alohida e'tiborda bo'ldi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Mazkur milliy harakatli "Doira" o'yini qo'l to'pi bilan shug'ullanayotgan sportchilarning umumiy, maxsus va individual tezkorlik ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Ushbu o'yinda shakllanadigan individual (shaxsiy) harakatlar, asosan, hujum paytida to'p bilan yoki to'psiz holatda joy tanlash va raqibga qarshi kurashish holatlariga yo'naltirilgan.

Joy tanlash himoyaviy harakatlarda muvaffaqiyatning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Hujum jarayonini diqqat bilan kuzatgan holda, himoyachi to'pni boshqarayotgan hujumchiga yaqinlashishga intiladi va shu bilan birga o'ziga birlashtirilgan o'yinchini nazoratda ushlab, muntazam joy almashtirib turadi. Bunday sharoitda himoyachining taktika va vaziyatga mos usulni tanlay olishi muhim ahamiyatga ega.

To'pni olib qo'yish qarshi hujum muvaffaqiyatining asosi sanaladi. Shu sababli himoyachi doim to'pni egalashga intilishi zarur. Buning uchun u to'p uzatish ehtimoli yuqori bo'lgan chiziq yaqinida va darvozani himoya qiluvchi o'yinchilar oralig'ida joylashishi lozim. Ba'zi hollarda esa faol himoyaga o'tib, oldinga chiqib raqibning to'p uzatish yo'nalishini butunlay to'sib qo'yishi maqsadga muvofiq bo'ladi ^[3, 4].

Bu holatlar gandbolchining maydondagi asosiy jismoniy harakatlar turkumiga kiradi.

Gandbol o'yinchilarining faoliyati ikki asosiy texnik yo'nalishga bo'linadi:

1. Maydon o'yinchisi texnikasi,
2. Darvozabon texnikasi.

Maydon o'yinchisi texnikasi esa o'z navbatida quyidagi uch yo'nalishni qamrab oladi:

- hujum texnikasi,
- maydonda joy almashish texnikasi,
- to'pni olib yurish texnikasi ^[5].

Ushbu texnik harakatlar gandbolchilarning o'yin paytidagi harakat tezligini oshirishga, muvozanatni saqlashga, qaror qabul qilish tezligiga va koordinatsion qobiliyatlarni rivojlantirishga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shuningdek, milliy o'yinlar orqali shakllangan jismoniy ko'nikmalar sportchilarni kompleks rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Olingan natijalar asosida xulosa qilish mumkinki, tadqiqot boshlanishida ishtirokchi talabalar gandbol sport turida tezlik va reaksiya jihatidan nisbatan sust bo'lgan. Biroq milliy harakatli o'yinlar asosida ikki oy davomida olib borilgan tizimli mashg'ulotlar yakunida sportchilarning tezkorlik ko'rsatkichlari sezilarli darajada oshgani kuzatildi.

Umuman olganda, gandbol o'yinining asosini yugurish, sakrash, to'pni uzatish va uloqtirish kabi tabiiy harakatlar tashkil etadi. Ushbu harakatlar shug'ullanuvchilarning har tomonlama jismoniy rivojlanishiga xizmat qiladi. Mashg'ulotlar yuklamasi organizmning barcha funksional tizimlariga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Ayniqsa, sportchilar musobaqa va mashg'ulotlar jarayonida ruhiy barqarorlik, tezkor fikrlash, harakatni chamalash, tashabbuskorlik va ijodiy yondashuv ko'nikmalarini shakllantiradi.

Gandbol sport turi umumiy jismoniy tayyorgarlikni rivojlantirishda samarali vosita sifatida qo'llanilishi mumkin. Tadqiqot davomida qo'yilgan ilmiy maqsadga erishilganini ishonch bilan ta'kidlash mumkin.

Xalqimizda "Sog'lom tanda – sog' aql" degan naql bejiz aytilmagan. Bu hikmat shundan dalolat beradiki, inson jismonan sog'lom bo'lsa, uning bilim olish, tafakkur yuritish va ma'naviyatini yuksaltirish salohiyati ham yuqori bo'ladi. Ming yillik tarixga ega bo'lgan milliy harakatli o'yinlarimiz orqali ajdodlarimiz sog'lom turmush tarzini keng targ'ib qilganiga amin bo'lish mumkin.

Ushbu ilmiy maqola doirasida yosh gandbolchilarni saralash metodikasini takomillashtirishga oid bir qator samarali yondashuvlar, usullar va qo'llanmalar tahlil qilindi hamda amaliyotda tatbiq etish imkoniyatlari aniqlashtirildi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Лях В. И. Координационные способности: диагностика и развитие. – М.: ТВГ-Дивизин, 2006. – 290 с.
2. Gandbol nazariyasi va uslubiyoti / Pavlov Sh., Abdumalikov O. – Toshkent, 2017. – 104 b.
3. Gandbol uslubiy qo'llanma / Arabboyev. – Toshkent, 2018. – 41 b.
4. Pavlov Sh. K., Ismoilov R. I. Gandbol nazariyasi va uslubiyati: o'quv qo'llanma. – Toshkent, 2016. – 18 b.
5. Milliy harakatli o'yinlar va estafetalar / F. Xo'jayev, R. Abdurasulov, M. Xo'jayeva. – Toshkent, 2021. – 3 b.

- 
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari



MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.